

som tidligere; men jeg tror, Uddannelsen er ganske anderledes praktisk end tidligere. Men for i nogen Grad at komme tilbage til Udgangspunktet: i saa Henseende er de danske Jurister ikke stillede en Smule anderledes end de latinske og de latinske ikke en Smule anderledes end de danske. Deres Uddannelse er paa den Strækning, hvor de følges ad, ganske ens. Der er blot det, at de latinske Jurister har en videregaaende Uddannelse. For det første har de taget Studentereksamen, hvilket dog giver nogen teoretisk Kundskab; dernæst tager de Filosofikum, desuden lærer de Retsfilosofi og Romerret. Selv om de glemmer en Del af det, mener jeg, det har sin store Betydning. Man kan ikke nægte, at de latinske Juristers teoretiske Uddannelse er bedre end de danske, og deres praktiske Uddannelse er lige saa stor; det er nemlig ikke rigtigt, hvad den ærede Justitsminister siger, at det altid er saaledes, at de, der bliver danske Jurister, har siddet paa Sagførerkontorer 4—5 Aar i Forvejen. De kan udmærket godt blive danske Jurister uden at have siddet en eneste Dag paa Sagførerkontor.

Axel Møller: Det glæder mig, at vi her hører en uvildig Skønsmand fremsætte sit Syn paa Forholdene, som afviger betydeligt fra den højtærede Justitsministers. Man skulde tro, at den højtærede Minister kun kendte disse Forhold von Hörensagen. Det er ganske forkert, at Eksamensfordringerne er skærpede i de senere Aar. De er tværtimod blevet lempet i ganske betydelig Grad. Juridisk Eksamen er utvivlsomt ved den nye Ordning blevet lettere og kan tilendebringes paa kortere Tid end før. Hvad der er Tendens til nu paa vort Universitet, er at skærpe visse Eksamensfordringer, saa at man ikke ved Eksamen lader sig nøje med en Præstation, der ligger betydeligt under Middelpræstationen.

Jeg vender tilbage til det foreliggende Spørgsmaal. Det, det drejer sig om, er, hvorvidt man af de nuværende Underretssagførere, der sidder rundt omkring i Landet, skal kræve samme Betingelser, man fremtidig vil kræve af en juridisk Kandidat, der ønsker at blive Landsretssagfører, nemlig at han møder for Landsretten som Sagfører for en af Parterne i en Retssag og godtgør, at han har den fornødne Evne til at fremstille for Retten en Sag paa en klar og indgaaende Maade, saaledes at Retten kan være tjent med at dømme efter en saadan Sagfremstilling. Thi ligesaa

sikkert det er, at den mundtlige Procedure og mundtlige Fremstilling overhovedet har et stort Fortrin fremfor den skriftlige — vi vilde ikke kunne sidde her og forhandle disse Lovforslag med hinanden skriftlig, som vi nu forhandler dem mundtlig —, lige saa sikkert er det, at kommer vi ind paa at stille alt for smaa Fordringer med Hensyn til Procedure for Retterne efter den nye Ordning, bringer vi derved let hele den nye Ordning i Miskredit og bringer Retsplejereformens Prestige i Fare.

Justitsministeren (Zahle): I det sidste er jeg ikke uenig med det ærede Medlem, jeg foretrækker ogsaa Ændringsforslag Nr. 25, men jeg maa til det ærede Medlem fra Stege (Jessen) sige, at han aldeles ubetinget tager fejl, naar han mener, at de danske og latinske Jurister faar den samme Uddannelse. Man kan naturligvis ikke sige, at de danske Jurister altid har været paa Kontor — for øvrigt oftere paa offentlige Kontorer end paa Sagførerkontorer — i Forvejen. Men man kan sige, at som Regel har de danske Jurister fra den Tid, de tog Mellem-skoleeksamen, eller hvad nu denne Eksamen er kommet til at hedde, fra 15—16—17 Aars Alderen været paa offentlige Kontorer. De tages her dygtigt i Brug og lærer virkeligt Kontorarbejde og praktisk Virksomhed, ser paa Regnskaber, Pantebøger, Retsprotokoller og alt muligt af den Slags; og naar de saa bagefter kommer til at læse Jura en 2—3 Aar, er de ganske anderledes forberedte til at forstaa og tilegne sig med Udbytte det, de læser. Regelen er derimod med Hensyn til de latinske Jurister, at de ganske vist har faaet en udmærket god Skoleuddannelse, saa god, som man kan faa den her i Landet, idet de er blevet Studenter og har faaet deres Aand udviklet videre ved at tage Filosofikum; men derefter maa de hengive sig henimod 6 Aar til et udelukkende teoretisk Studium (Jessen: Det er ikke rigtigt!). Det er et udelukkende teoretisk Studium, de bliver aldrig ført indenfor paa et offentligt Kontor, faar aldrig nogen Sinde noget som helst praktisk at se, alt, hvad de giver sig af med, er at læse og gengive det læste, de kommer aldrig til at blade i Pantebøger, at skrive i Retsprotokoller, aldrig nogen Sinde faar de noget som helst praktisk at gøre i den Tid; alt det praktiske skal de tilegne sig bagefter. Det er ikke rigtigt af det ærede Medlem at slutte sig til de rene Teoretikere i Bekæmpelsen af Kravet om, at denne Uddannelse bliver lagt saaledes om, at man ikke kommer til at tilbringe 5—6 Aar af sin